

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M · K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

18. NOVEMBER 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
ORGANISASJON OG ÅND - UHISTORISK LUTHER-FILM - 43
PAVEN FORETAR VIKTIGE UTNEVNELSER - MØTE MED
ALBERT SCHWEITZER - NY STOR KATOLSK FORFATTER
TRÅDT FREM - BLIKK PÅ TIDEN - DET KATOLSKE FLYKT- 44
NINGEARBEID - NEKROLOGER - NYTT FRA UTLANDET
NESTE NUMMER KOMMER 2. DESEMBER 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 41 0.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 75 1.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4221.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 8.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 79 3.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 53 4.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 23 8.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 21. NOVEMBER: 24. og siste søndag etter Pinse. Ep. Kol. 1, 9—14. Ev. Matt. 24, 15—35. Mandag: Cecilia, jomfru, mart. Tirsdag: Clemens I, pave, mart. Onsdag: Johannes av Korset, bekj., kirkelærer. Torsdag: Katerina, jomfru, mart. Fredag: Sylvester, abbed. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 28. NOVEMBER: 1. søndag i Advent. Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25—33. Mandag: Vigilien til apost. Andreas. Tirsdag: Andreas, apostel. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Bibiana, jomfru, mart. Fredag: Frans-Xaver, bekj., vernehelgen for misjonen. Lørdag: Peter Chrysologus, bisk., bekj., kirkelærer.

SØNDAG 5. DESEMBER: 2. søndag i Advent. Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Matt. 11, 2—10.

Kirkekollekten søndag 28. november tilfaller Hovedkomitéen for Katolsk Flyktningearbeid.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986. Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

GERHARD BRAATHEN ☆ ☆

BOKTRYKKERI

MARITIM — BESTUN

BOKS 106, BESTUN
TELEFON 55 72 68

TRYKKSAKER
FOR ETHVERT BEHOV

ST. SUNNIVA SKOLE

Akersveien 4, Oslo

Elevene oppfører:

«BERNADETTE»

(Lourdes i 1858)

Tirsdag 30. november.

Torsdag 2. desember.

Søndag 5. desember.

Hver gang kl. 18.

Billetter kr. 1.—.

Til buljong
supper, sauser
og stuinger

NOREX SUPPE
KRAFT

BULJONGPULVER og
ekte KJØTTEKSTRAKT

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem

} Oslo

Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken

} Bergen

St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Organisasjon og ånd*

Den mest representative av alle innvendinger mot Kirken er vel simpelthen den at den er kirke. — For den moderne oppfatning av religionens og det åndelige vesen består der nemlig et uoverstigelig skille mellom sant åndelig liv og organisasjon, mellom religion og institusjon. Gud er ånd, religion er åndens virke i sjelene, fritt oppdukkende impulser, indre opplysning, strømmende liv som velder uavhengig av sakramentale former og institusjonelle kanaler. Derfor er katolisismen etter sitt vesen det fri åndelige livs fiende, en hemsko, en forkalkningsprosess. Dette syn hevdes ikke bare av en mer panteistisk farvet entusiasme, det har tilhengere langt innover i de kristnes leir.

Jeg ser bort fra at man her med selvbestaltet myndighet avgjør hva en religion er. Gud har innstiftet en ytterst institusjonell og organisert religion i den gamle pakt; så kan man i det minste på de premisser ikke hevde at Gud ikke kan finne på å skape en slik religion. Man har intet med å diskutere hva Gud ikke kan finne på. Man får avfinne seg med hva han har funnet på. Men bortsett herfra beror disse innvendinger mot Kirken på bestemte oppfatninger av det åndeliges natur som karakteriserer moderne tid.

Det er betegnende at når man i våre dager prøver å tegne en ånd, tegner man en sky eller et tomt laken. Men i virkeligheten lar jo ånd seg like lite uttrykke ved legemer av lav som av høy egenvekt. Krem er ikke åndeligere enn kremfløte.

Å tegne en gass-sky eller et laken og kalle det ånd vil igrunnen bare si å lage et symbol på en ånd som ennå ikke er inkarnert, som er så lite inkarnert, at den ikke har noe å skjule under lakenet, det er symbolet på en ånd som enda ikke har informert et legeme. For hver eneste gang en ånd, en idé, en tanke virkelig kommer til syne, da skjer det ikke i vag og flytende omtrentlighet, men tvert imot gjennom en stadig mer presis differensiering og hierarkisk ordening av ma-

terie, gjennom opprettelsen av bestemte kanaler, faste forbindelser, fikserte funksjons-sentra. Ja, hele hemmeligheten ved å være et legeme og ikke en våt flekk, det er å ha faste grenser, det er å omfatte organer som er definitive i sine funksjoner, institusjonelle i sin karakter. Svermeriske diletanter i malerkunsten tror at «sjelen» best uttrykkes i et flytende søl av rød og grønn terpentinn. Men de store mestre lar sin ånd inkarnere inntil bildet svulmer av kroppslig fylde og svever i forløst åndelighet. I samme grad som ånd inkarneres, da skjer det ikke i en sky, men i et legeme.

Sier man da at livet ikke lar seg binde i former og institusjoner, da må vi altså svare at det eneste liv vi kjenner gjør aldri annet. Sier Emil Brunner at Den hellige Ånds kraft var brutt, og så kom institusjonene i stedet, må det svares at der gis ingen anti-pati, men snarere en naturgitt affinitet mellom ånd og organisasjon, og det som forvirrer ham er et altfor platonisk syn på hvordan Den hellige Ånd rettelig bør funksjonere.

Naturligvis er det sant at institusjoner kan stivne til selvendemål, for alt liv bærer døden i seg som risiko. Men jeg er ganske sikker på at hvis vi skulle si til Livets Herre: Du skulle ikke utstyrt oss med ryggrad, for ryggraden medfører ryggrads-stivhet, da ville han nok svare: «Hadde jeg ikke gitt deg ryggrad, så hadde du heller ikke fundament for dette hode hvorigjennom du nå taler formasteligheter.»

Derfor: Hvis Gud har stiftet en Kirke som er hans sønns legeme og den levende inkarnasjon av hans liv, da forbauser det oss ikke at den eier, — og vi elsker den fordi den eier — alle de funksjoner som verden dømmer den for, embeder, domfellende og definerende myndigheter, organer til forvaltning av dens økonomi, politiske institusjoner som varetar dens forhold til denne verdens makter og hva Keiserens er. For er den en synlig Kirke, er den en inkarnert størrelse med sentrum og omriss, da får den nødvendigvis naboer. Og naboforhold er ikke alltid fordelige forhold.

Ørnulf Ranheimsæter.

* Det vises til dosent dr. philos. Daniel Haakonsens anmeldelse av Ørnulf Ranheimsæters lovende debut-bok «Om tro og vantro», s. 356. — Her er et lite utdrag fra boken.

UHISTORISK LUTHER-FILM

En Martin Luther-film som er innspilt i U.S.A. og som har fått en noe blandet mottakelse i Luthers hjemland, Tyskland, er nå kommet hit til landet. Den er tidligere vist i Amerika og i Australia, mens den, etter hva vi i sin tid erfarte, ikke ville komme opp i England. Den engelske frikirkes ukeavis *The British Weekly* spurte i den anledning hva grunnen kunne være, da jo så mange engelske filmskuespillere medvirker i filmen. Som ytre årsak anførte avisen at de to store konserner som kontrollerer de fleste filmbyråer i Storbritania, hevdet at det økonomisk ikke ville svare seg å sende filmen ut på markedet. Til dette bemerket avisen at den gikk meget godt i U.S.A. og at man gjerne ville vite den egentlige grunn til at filmen ikke blir vist fram. Til dette igjen bemerket den tyske katolske ukeavis *Echo der Zeit* at denne striden om Luther-filmen i England var betegnende. Protestantene behøver jo ikke å spørre om årsaken, den fremgår med all ønskelig tydelighet av historien. Og for Englands offisielle kirkes vedkommende, Den anglikanske, er det å merke at den ikke har sin opprinnelse i Luthers bevegelse. I langt høyere grad enn lutheranerne legger anglikanerne vekt på at deres kirke har sin opprinnelse i den kristne urkirke. Og da Den anglikanske kirke jo er statskirke, skulle det vel være forståelig at den ikke hadde noen interesse av å se denne Luther-filmen i England. Også i U.S.A. fremkalte den stor strid mellom de forskjellige protestantiske retninger, noe som ikke kunne annet enn skade den protestantiske ekumeniske bevegelse.

Men nå er altså den omdiskuterte filmen kommet til Norge. Vi tror ikke det ligger noe bevisst kirkepolitisk motiv til grunn for at filmen skal få sin rundgang her. For den kirkepolitiske linje når det gjelder film og kino her i landet har jo vært karakterisert av motstand og syndstempelmentaliteten. Således opptar jo ikke et blad som *Vår Land* film- og teaterannonser og bringer heller ikke anmeldelser i den genre. En skulle da tro at de mange som følger denne linje, av samvittighetsgrunner ikke kan gå å se Luther-filmen. Men uansett hva konsulenter fra statskirkehold måtte ha uttalt for eller imot en fremvisning i Norge, går vi ut fra at Statens filmkontroll i dette tilfelle ikke ville være andre betenkeligheter enn økonomiske. Men da synes det igjen som det rene pokerspill å starte fremvisningen i byer som Stavanger og Haugesund, der kino og synd synes være identiske begreper. Spillet har vist seg heldig, for etter den presse-reaksjon som kan noteres i nevnte byer, har kirkefolket gått mann av huse og «syndet» en bloc. Hensikten helliger osv. At vanlige kinogjengere går og ser en film om Luther er like forståelig som når de går og ser en «Samson og Dalila» eller en «Mytteriet på Caine». Om de får riktig eller falsk tidshistorisk dokumentasjon med på slengen, er det få eller ingen som bekymrer seg om. Således også med Luther-filmen. Den har sikkert sine pirrende scener og dramatiske partier, og hva gjør det da om det snues opp-ned på en lang rekke historiske fakta? Jo, noe gjør det jo: I det konfesjonelle røre som finnes i dette land — som forøvrig også i Nord-Amerika — vil filmen slå ned som stein i en pytt og sprute ganske bra til alle kanter. Men før noen har fått børstet ordentlig av seg, vil «stammene» samles med bøtter og spann for med forkjennermot uten like å kunne kyle bunnfallet i ansiktet på Den katolske kirke — for hvem annen er målskiven for alle former av misforstått ekumenikk? En behøver vel ikke være profet for å forutsi det?

Hva katolikkene selv angår, vil de neppe lide skipbrudd på sin tro om de går og ser filmen. De vil nok smertes når de møter mindre oppløftende partier som kanskje kan ligge nær de historiske fakta, slike som Kirkens forsvarere siden trosspaltningen også har måttet innrømme tilforlateligheten av. Men herdet som norske katolikker er i å tåle både forvrengning og besudling av sin Kirke, vil de like sikkert styrkes i sin takknemlighet over å være medlem av denne samme Kirken — som nettopp fordi den regner med menneskelig svikt ikke glemmer å holde regnskap med seg selv, men som Kristi sanne herold daglig er rede til å fornye sin troskap mot både hyrden og flokken.

Red.

Vi vil så gi ordet til vår medarbeider i Haugesund dr. Gerard Vranken, som i likhet med sin kollega i Stavanger, dr. teol. van der Burg, har rykket ut i den lokale presse med noen kommentarer til fremvisningen der av Luther-filmen. Nedenstående sto innrykket i Haugesunds Dagblad for 11. nov. d. å.

*

I forhåndsomtalen av filmen «Martin Luther» ble det fremhevet at en slik film skulle være «historisk og teologisk korrekt». Selv om man i en film bare skulle gi helt korrekte, men ufullstendige sannheter i en gjennomført ensidig fremstilling og med raffinerte antydninger, kan resultatet bli en grov forenkling og et aldeles fortegnert bilde. Som typisk eksempel nevner jeg de to filmscener (i klostret og på Wartburg) hvor det er tale om Bibelen på morsmål. Munkenes replikker og den unge gutts forbauselse over en tysk bibeltekst må hos mange tilskuere fremkalle eller styrke den falske mening at Luther var den første som ga folket Bibelen på morsmål. Sannheten er at det straks etter boktrykkerkunstens oppfinnelse, før Luther utga sin bibeloversettelse, var kommet fra katolsk hold ikke mindre enn 17 utgaver av hele Bibelen på tysk og 50 trykte oversettelser av Det nye testament.

Filmens hyppige omkvede om Guds strenge rettferd og fortapelsen i djevelens pinsler insinuerer at middelalderens katolske kristendom var preket av mørk redsel. De mange protestanter som har lest og er glad i boken «Kristi etterfølgelse» av den middelalderens katolske forfatter Thomas av Kempen, vil innrømme at de der finner en helt annen atmosfære: en lys og sunn fromhet, en kjærlighetsfull tillit til Kristus Frelseren.

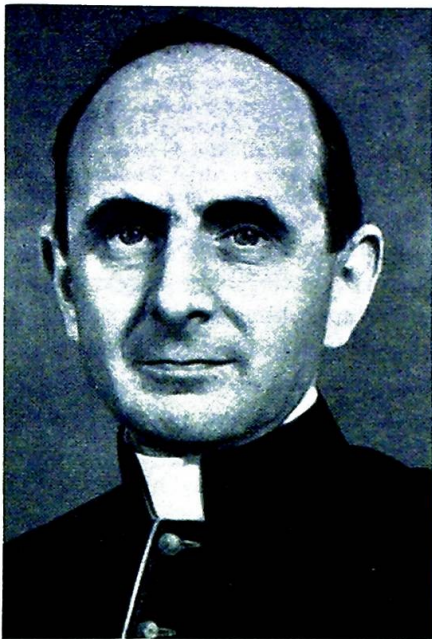
Hver katolikk vil være enig i at Tetzels geskjeftighet til å samle inn almisser var aldeles usmakelig og at mange i middelalderen viste for liten kritisk omsorg for relikviens ekthet. Og det er tragisk at flere paver i renessansetiden var altfor opptatt med kunst og politikk slik at de ikke ante rekkevidden av Luthers opptreden og først altfor sent gjennomførte en del nødvendige innenkirkelige reformer.

Men likevel vil enhver katolikk kjenne det bilde filmen gir av de katolske forhold før reformasjonen som en uvederheftig karikatur: motbydelige prelater, dystre munk, overtro og djevleangst, — relikvietilbedelse og avlatshandel. Det er for øvrig historisk og teologisk ukorrekt å tale om «tilbedelse» av relikvier og om avlat som «salg av syndenes forlatelse». Relikviene kan

Pro-statssekretær Montini ny erkebiskop av Milano

Bli kardinalstatssekretær-stillingen gjenopprettet?

Tirsdag 2. november, i vigilien for St. Carlo Borromeo, Milanos vernehelgen, kunn gjorde Vatikanet en utnevnelse som etter alminnelig skjønn må antas å få betydning langt utover det selve embedet innebærer: Den hittidige leder av de løpende forretninger i Det pavelige statssekretariat, pro-statssekretær Giovanni Battista Montini, er av Paven utnevnt til erkebiskop av Milano.

Ikke for intet har denne utnevnelsen vært første-
stedstoff i den katolske verdenspresse i dagene etter
den ble gjort kjent. Der er flere momenter ved den
som frister en observatør til kommentarer. Alene det
at en så gammel pave — selv med hendene fulle ved
sin personlige ledelse av Statssekretariatet i tillegg
til byrden som Kirkens overhode — gir fra seg sin
nærmeste og mest betrodde medarbeider gjennom en

bare æres som dyrebare minner etter hellige personer
(jf. Ap. gj. 19, 12). Avlat meddeler aldri syndenes
forlatelse, men bare forlatelse av timelige syndestraffer
etter at en har angret og skriftet sin synd.

At det blir gjort en usedvanlig propaganda for denne
Lutherfilm og at den skal fremvises i spesielle skolefore-
stillinger, kan bare forklares ut fra den mentalitet som
ingen mindre enn biskop Berggrav påtalte i sin uttalelse
nylig i Amerika: «Er det ikke så at det i mange av våre
kirker hersker motvilje, og noen ganger også frykt for
romerkirken? Er det ikke så at vi overfor denne kirke
meget sjelden viser respekt, for ikke å snakke om kjær-
lighet?»

Filmen må betegnes som et sørgelig skritt tilbake fra
det ideal av innbyrdes konfesjonell respekt og samarbeid
som ellers synes å modnes i vår tid. Det er nå heldigvis
mange ærlige protestanter og katolikker som forsøker
uten fanatisme å se sort og hvitt på begge sider, for
slik å få et objektivt bilde av det 16. århundres tragiske
kirkespaltning og av vårt ansvar overfor den situasjon
den har brakt oss opp i. Slike vil finne at denne Luther-
film er et dårlig bidrag til virkeliggjøringen av det ideal
Kristus ba om på skjærtorsdag: «At alle må være ett...
forat verden kan tro at du har sendt meg.» (Joh. 17, 21.)

Gerard Vranken.

lang rekke år, skulle berettige til bestemte prognoser.
Forestår store endringer i den nærmeste ledelse om-
kring Paven? Høyst sannsynlig. Vi vet jo at siden
kardinal Magliones død i 1944 ble ingen ny kardinal-
statssekretær utnevnt i hans sted, men at Pave
Pius XII selv tok hånd om det — med monsignorene
Montini og Tardini som ledere, *Sostituti*, av de to
viktigste seksjonene for henholdsvis de ordinære og
de ekstraordinære saker. Begge har i mønstergyldig
grad utfyllt hverandre på disse krevende plasser, og
vi vet at ved kreeringen av de nye kardinaler for
et år siden fremhevet Paven særlig deres fortje-
nester og at de hadde stått øverst på listen av ver-
dige kandidater; men selv hadde de bedt om å få bli
på sine poster og, selvfølgelig, uten kardinals rang.
Stillingen har imidlertid bare vært holdbar så lenge
en kunne regne med Pavens uinnskrenkede arbeids-
kraft. Men det er åpenbart at alder og vaklende
helse har brakt Paven til nå å foreta disposisjoner
han sikkert hele tiden har hatt for øye for å sikre
kontinuiteten i statssekretariatarbeidet. Med deres
eksellenser Montini og Tardini som sentrale gjennom-
gangsfigurer har Pius XII med sitt suverene kjenn-
skap til dette arbeide både som kardinalstatssekre-
tær og som pave, formet en ny generasjon innen
etaten, som sammen representerer en solid tradisjon
og utstrakt erfaring. Selv om Pavens planer ennå
ikke er kjent, skulle en på tradisjonelt grunnlag
kunne forutse at mgr. Montinis utreden av Stats-
sekretariatet betyr opphevelsen av pro-statssekretær-
stillingene (som i grunnen ikke var annet enn en an-
ordning truffet av Paven i forbindelse med fjorårets
konsistorium og som en personlig honnør til de to
nevnte *Sostituti*) og gjenopprettelsen av kardinal-
statssekretær-stillingen. Ingen ville da være nærmere
kandidater til denne enn de to pro-statssekretærer,
og begge er av slike dimensjoner at Kirken helst ser
dem på de aller fremste poster. For så vidt gis visst
bare én mening. Og det som var forutsett å ville bli
Den hellige far til hjelp i vurderingen av de to høyt
fortjente og trofaste medarbeidere, viser seg også å
ha gått i oppfyllelse: Det var en kjent sak i kretser
som sto mgr. Montini nær at han lenge har lengtet
etter helt å få kunne vie seg sjelesorgen. I hele sin
tid som kirkelig diplomat har han pleiet kontakten
med den praktiske sjelesorg, og han har vært —
hans enorme arbeidsbyrde i Statssekretariatet tatt
i betraktning — en meget benyttet åndelig rådgiver
for enkeltpersoner og faglige sammenslutninger. Han
er en fremragende og fascinerende predikant, ja en
uomo di Dio, en Guds mann, i ordets sanne og vide
mening. I det hele tatt en mann som i kraft av be-
gavelse, skarpsyn og klokskap forenet med enkel og
overbevisende fromhet, synes kalt til en historisk
oppgave i Kirken.

Når så for nylig atter et erkebispesete ble ledig
i Italia, nemlig i Milano ved kardinal Schusters død
30. august, kan man vel si at løsenet kom av seg
selv. Pave Pius XII, som i tiden alltid synes å ha
sin beste rådgiver, kunne foreta det mestergrep som
er hans sikre hyrdehånd verdig: Montini som erke-
biskop av Milano, bispesetet berømmet ved menn som
kirkefaderen Ambrosius, den hellige Karl Borromeus
og de store kardinaler i nyere tid, Ferrari, Ratti
(Pius XI) og Schuster! Utnevnelsen kom som en ut-
løsning på en lang og spendt forventning. Milane-
serne jubler over valget — deres fremtidige kardinal

Møte med Albert Schweitzer

Rammen: de elegante selskapslokaler på Grand Hotel i Oslo og så en skare journalister og pressefotografer, som er tilsagt til et møte med dr. *Albert Schweitzer*. Og som midtpunkt: en liten, gammel mann — i hvert fall å se til i første øyeblikk. Mer enn beskjeden kledd i en velbrukt dress med stiv, gammelmodig snipp og en liten svart sløyfe i halsen, som åpenbart aldri har møtt et speil. Håret er grått og ustyrlig og hengende som barten under den kraftige nesen. Mer enkel og mindre oppsiktsvekkende av ytre kan ingen verdensberømt være. Men så løfter han hodet — gammel? Intet kan virke yngre enn disse deilige, brune, spillende øyne — og så smilet da! Nei, dette ansiktet er hinsides alle tidsbestemmelser. Godhet og ånd lyser ut av det — to begreper fra evighet til evighet, men her realisert så en fristes til å si at de er blitt en nesten fysisk del av mennesket foran oss, i all fall like så merkbart som hans fysiognomi. Men etter hvert som en blir fortrolig med hans fascinerende fremtoning kommer noe nytt til: hans varme humor, hans kjærlige og smilende overbærenhet med de menneskelige skrøpeligheter, in casu den trommeild av spørsmål som han nå utsettes for. Og i et glimt forstår en plutselig at det må være en personlighet som hans som må til for å gjenskape den gamle syntese av kristendom og humanisme som var middelalderens dyreste eie, men som reformasjonen slo en bresje i. Denne bresje

Fru Dithmer-Vanberg gjør i denne skildring av møtet med Albert Schweitzer intet forsøk på å stille urskogslegens livssyn og gjerning i noe direkte relieff til kristendommens lære og krav til menneskene. Vi synes at den nøytrale holdning hun inntar til mannen og hans verk i så måte er helt riktig. Albert Schweitzer ønsker selv ikke å bli tatt til inntekt for noe annet livssyn enn det han selv lever: Ærefrykt for livet. Det er en real sak, som vi må akseptere. Hans person skal ikke stå i veien for noe som kan gagne mennesket qua menneske, mener han. Hans bekjennelse i forholdet til Gud tier han om, og det er ikke vår sak og uteske ham på dette punkt. Men det er en klar bekjennelse og dyp lære i selve hans liv: Kallets krav og eksemplets makt! Her ligger hans bidrag til Kristi evangelium, her ligger påminnelsen til alle kristne om at det er ikke nok å si «Herre, Herre» for å kunne tre inn i Guds rike, men at man oppfyller hans vilje i gjerning. Slik kan Gud bruke hvem han vil til å fremme sin vilje med menneskene — og hvem kjenner vel alle veier for hans nåde?

er under utviklingens gang ned til våre dager blitt større og større — for de fleste moderne mennesker er kristendom og humanisme to vidt atskilte livsformer — vi er her inn på det felt som dosent Daniel Haakonsen i sin tid i sin artikkelserie i «St. Olav» kalte «De ukatolske enteneller». I sitt eget liv har imidlertid Albert Schweitzer bevist at det for hans vedkommende bare kan være tale om et både-og når de problemer en møter skal løses menneskeverdigt. Og nå står vi altså ansikt til ansikt med en mann, som gjennom utrettelig søken etter sannheten og grundige teologiske og filosofiske studier har nådd fram til det ene fornødne: å forbinde liv og lære så læren blir liv og livet lære i nestekjærlighetens tjeneste. Vi føler at dette er et menneske som har funnet nøklen til den høyeste lykke her på jorden og vet det selv. Som han sier: «Ethvert menneskes liv har sin skjebne, det vil si: Guds mening med nettopp hans eller hennes jordiske

er dessuten en av deres egne, født innenfor erkebispedømmets territorium* — og hele den katolske verden bifaller med alle gode ønsker på veien for deres nye overhyrde, den enestående avholdte prelat og tjener. Med sin politiske innsikt og sitt sosiale hjerte vil han bli hilst velkommen som «arbeidernes erkebiskop». Hva siden så venter denne betydningsfulle tilvekst til kardinalkollegiet, ligger skjult i Guds råd.

Ifølge forlydender i Rom — og de synes logisk velplaserte i de anstilte prognoser — forventes at Pave Pius XII med det første vil utnevnte den annen prostatssekretær, mgr. Tardini, til sjef for Statssekretariatet og at et konsistorium vil bli innkalt allerede i desember måned, der Paven vil meddele den nye erkebiskop og mgr. Tardini kardinalverdigheten.

I. H. K.

*

Født 26. aug. 1897 i nærheten av Brescia i erkebispedømmet Milano, der hans far redigerte avisen *Cittadino di Brescia*, viet den unge Montini seg først det filosofisk-historiske studium ved Romas universitet. Han følte seg imidlertid kallet til å bli prest og slo over til teologisk studium, som han da fullførte i Brescia og i Rom. Han ervervet seg doktorgraden i teologi og kirkerett og ble siden opptatt ved *Academia Ecclesiastica* i Rom. Kalt til Statssekretariatet, ble han snart sendt til nuntiaturet i Varsjva som sekretær i årene 1922—

23. I 1923 kaltes han tilbake til Rom der han ved siden av arbeidet i Statssekretariatet virket som geistlig rådgiver for universitetsstudentene, og fra 1925 for alle de katolske universiteter i Italia. 1937 ble han sjef for seksjonen for de løpende forretninger i Statssekretariatet, en stilling som ble betydelig utvidet ved kardinalstatssekretær Magliones død i 1944. Siden i fjor har han sammen med mgr. Tardini, sjefen for seksjonen for de ekstraordinære saker, hatt tittelen prostatssekretær og med rang direkte under kardinalene. Monsignore Montini har også hatt sete i en rekke av de kirkelige kongregasjoner i Rom, og var regnet som en av de betydeligste personligheter innen kurien.

Han vil etter hva vi erfarer motta bispevigselen i Rom. Nylig møtte det diplomatiske korps ved Den hellige stol fram for å hylde mgr. Montini for hans fremragende tjenester overfor de forskjellige lands sendemenn og deres regjeringer, og som et varig tegn på deres sympati og hengivenhet ble han av korpsets dekan, den franske ambassadør Vladimir d'Ormesson, overrakt en praktfull bispering.

Barnespill om Lourdes på St. Sunniva skole

Skolebarn ved St. Sunniva skole i Oslo vil i forbindelse med avslutningen av Maria-året fremføre et stykke om St. Bernadette, der handlingen er lagt til året 1858 den gang Guds mor viste seg for St. Bernadette ved grotten i Lourdes. Det er å håpe at flest mulige, både voksne og barn, strømmer til St. Sunniva skoles gymnastikksal på de forskjellige fremføringsdager. For øvrig vises til annonsen på annen side.

tilværelse. Den, som i sitt liv finner seg i pakt med sin egen skjebne, har meget å være Gud takknemlig for. Adlyder en sitt kall når det kommer, har en det godt — adlyder en det ikke, vil en alltid være i disharmoni med seg selv og har det ikke godt. «Jeg har hatt mange interesser i mitt liv — jeg har fylt det med teologiske, filosofiske, medisinske og musikk-studier, men da kallet kom til å bli lege for et primitivt folkeslag, visste jeg at det var min bestemmelse og fulgte det. Derved realiserte jeg mitt sanne jeg, min bestemmelse i Guds plan — og skulle jeg leve om igjen ville jeg gå den samme veien».

Stemmen er lav, men fulltonende, rolig og mild, men med en understrøm av myndighet, som ikke er til lært og ervervet, men noe medfødt i selve karakteren. Han taler et distinkt, meget avsløpt tysk — han er jo innfødt elsasser og har derfor to morsmål: tysk og fransk, som han benytter vekselvis alt etter det språk han tiltales i. Og spørsmålene hagler ned over ham fra journalisthold og besvares utrettelig, men hvert eneste svar innledes med et lite smil som bedre enn alle ord viser ikke alene hvor velkjent hele situasjonen er ham, men også hvorledes han respekterer andres arbeid, her altså journalistenes, og gjerne vil stå dem bi, selv om det skulle synes å ligge ham snublende nær å henvise dem til sine verker, hvor de vil finne alt det de vil vite beskjed om.

Han forteller blant annet hvorledes kallet kom uomgjengelig til ham da han i et lite, fransk misjonsblad leste om den fysiske og psykiske nød blant de innfødte i Fransk-Ekvatorial-Afrika, noen mil sør for Ekvator. Han meldte seg med en gang til tjeneste som lege idet han ville arbeide for befolkningen, ikke bare preke. Således kom han til Lambaréne, hvor han har vært siden — i over 40 år. Vanskene var store — all ting manglet til å begynne med — sykdommene var ubeskrivelig redselsfulle, mens de innfødte var uskikket til alt arbeid og uten enhver form for kultur. Med dyp takknemlighet i stemmen forteller dr. Schweitzer, hvorledes han etter hvert fikk folk av den støpning han trengte fra Europa, så han nå har tre leger og ti sykepleiersker knyttet til sitt hospital der nede som stadig utvides — både Nobelprisen og de tre hundre tusen kroner, som lyninnsamlingen innbrakte i løpet av et par-tre dager under hans opphold i Norge, skal gå til dette formål.

Hans arbeidsdag er lang — den begynner klokken 6.30 om morgenen og slutter klokken 18 om kvelden, for da blir det mørkt og med mørket kommer moskitoene fram og gjør det praktisk talt umulig å ferdes ute. Elektrisk lys finnes selvfølgelig ikke, men likevel arbeider han ut over kvelden og natten på de to siste bind av sin store kulturhistorie, hvorav for øvrig de to første bind nettopp er utkommet på Tanums Forlag, oversatt av Carl Fredrik Engelstad og samlet i en bok under fellestitlen: «Du skal bygge opp!» Vi kan også innskyte at forlaget Land og Kirke har utsendt «Albert Schweitzers tanker

om kulturen», hvor professor Johan B. Hygen belyser den teoretiske siden av den store kulturpersonlighets virke idet han viser hvorledes Schweitzer som filosof arbeider ut fra troen på at «kristendommen lever i tillit til at dens etiske makt vil overvinne naturmystikken og derved løfte verden og menneskeheten opp til sann fullkommenhet». Og hans kristendom er sannelig «ikke i ord, men i kraft». Den «ærefrykt for livet» som er hans forkynnelses alfa og omega medfører automatisk nestekjærlighetens ansvarsfølelse overfor alt som lever og gjør kultur og etikk til synonymer på linje med tro og gjerning. I urskognattens mørke og til akkompagnement av underlige og ofte truende dyrelåter formes disse tanker ned på papiret, bare avbrutt nå og da når han setter seg til det uerstattelige orgel, og som den mester han er tolker Bach — den eneste rekreasjon han kjenner til.

Han forteller mer om livet sitt der nede, men politiske spørsmål vil han ikke inn på. Det eneste i den retning er at han uttaler seg noenlunde utførlig om det nye problem som den siste verdenskrig har skapt: kolonilandenes frigjøring. Han mener dog ikke at de underutviklede land er modne til å kunne unnvære europeerne ennå. I all fall i de franske koloniene, hvis forhold han kjenner best. Der er det embetsmennene, handelsmennene, misjonærene og legen som har lært og fremdeles lærer de innfødte å arbeide metodisk og holde fast ved et arbeid — noe som de aldri kan av seg selv. Før var de bare halvnomadere som dro fra sted til sted, hugget seg vei i urskogen hvoretter de ryddet en plass, felte alle trærne og plantet brødvekster o. l., mens de vettløse pinte jorden ut, så den etter tre års forløp ikke kunne yte mer. Så dro de videre og kjente derfor ikke til å ha et fast sted å bo, men bygget seg bare elendige bambushytter som falt sammen i løpet av et par års tid. Kolonipolitikens aller første og største mål var derfor og er fremdeles å lære disse mennesker å bli bofaste og planmessig akerbruksdyrkende, og derfor ville det være meget bedre for de innfødte selv om de ennå en årrekke hadde kolonimaktens formynderskap å støtte seg til.

Ja, det er selvfølgelig riktig, men det må ikke glemmes at for Schweitzer er, som allerede sagt, kultur identisk med etikk, og det er dessverre ikke alle steder at «hvit mann» har arbeidet ut fra denne innstilling. Men dette kommer ikke fram i journalistenes spørsmål — det er likesom all negativ holdning forbyr seg selv i Albert Schweitzers nærvær fordi det ikke finnes noe vacuum, hvor pessimisme kan få liste seg inn. Optimisme er hans atmosfære — den optimisme hvis analytiske formel er tro, håp og kjærlighet. Og derfor gikk en også rikere og sterkere fra et møte med ham enn da en kom — det er ennå plass for det sanne, gode og skjønn i en verden, som rommer menn som Albert Schweitzer.

Eva Dithmer-Vanberg.

Dreyers forlag har i disse dager sendt ut en essay-samling — «Om tro og vantro» — av Ørnulf Ranheimsæter. Det er en litterær debut, for Ranheimsæter er tidligere bare kjent som tegner og bokkunstner. Allikevel stiller boken ham med en gang i forreste rekke blant norske essayister. Den presenterer en forfatter hvis navn vil bli stående, uavhengig av om hans bok i høst blir verdsatt etter fortjeneste eller ikke. Forfatteren er som mange vil vite katolikk, og for hans trosfeller har hans essays en spesiell betydning. De gjør katolisismen nærværende på en ny, en mer uavvendelig måte enn tidligere i vårt hjemlige åndsmiljø, og dermed gir de også menneskelig talt troen en dypere jord å nærme seg av i vårt eget sinn.

Det er filosofiske essays Ranheimsæter utgir, men det betyr ikke at han skriver for en krets av utvalgte eller innvierte. Hans bok er for hvermann. Jeg vil ikke dermed si at den er like forståelig for alle, men det vil nok ofte snarere være mangel på enfold enn mangel på lærdom som stiller seg i veien for forståelsen.

Boken bruker en del fremmedord, det er så. Men gjør ikke kirken det samme? Før man er katolikk, vet man ikke hva *kommunion* og *absolusjon*, hva *monstrans* eller hva *pontifikal* betyr. Men det er allikevel ikke slik at ved disse ordene lukkes de lærde inn i kirken mens de andre stenges ute. Det er ikke flere ukjente ord enn at de kan læres ved velvillig hjelp og ved tilvenning. Den som kjenner ordet *monstrans* fra før, vil kanskje allikevel aldri bøye sin nakke for monstransen, mens en som synes ordet lyder kinesisk, ingen vanskelighet har med å hylde den gjenstand det peker på. I religiøse spørsmål er det som kjent ikke alltid at lærdom og dypere forståelse faller sammen.

Vissst er det filosofiske emner som behandles i Ørnulf Ranheimsæters bok. Men tankegangen er så avklart og gjennomarbeidet at den blir en gave fra sinn til sinn, og forfatteren har dessuten gjort hva han har kunnet for å hjelpe den enkle leser til å gripe enkelheten i hans filosofi. De fremmedord som stil og innhold krever, og det nivå diskusjonen føres på, gjør at man nok kan risikere å finne en og annen setning som man ikke forstår ved første lesning. Men den blir nesten uvegerlig fulgt av en annen, av et bilde eller et anskuelig uttrykk som ikke bare åpner for forståelsen, men brenner seg inn i hukommelsen. Har man på bokens første side vanskelig for å skjønne hva det menes med at for en vantro (for en *ateist*) er mennesket en del av universet og deler universets skjebne, så forstår man straks bedre når det i neste setning sies at intet i oss skal overleve verden, intet i oss skal unnsnippe den (etter ateistenes synspunkt). Og når det så videre heter: «Vi er som skudd på en kosmisk korallstokk som yngler i mørket uten mål eller mening», vil vår følelse gripe innholdet i denne setning før tanken har fått greiet ut hva den egentlig betyr. Som en sluttsten kommer så en setning hvor tanke og følelse er samtidig og umiddelbart med: «Tre skuffer jord er alt som skal til for å formørke dette seende øye og velte hele sjelens univers av tanker, syner, lengsler, drøm og erindring ut i intet.»

Gjennom hele boken stanser forfatteren opp på denne måte og illustrerer sin tanke ved hjelp av konkrete bilder. Ja, det konkrete liv kan være selve utgangspunktet for en tankerekke. Ranheimsæter har en eventyrlig evne til å vise hva en almen jordvarm erfaring fra menneskers liv kan innebære av skjulte dybder, av uanet erkjennelse.

Et av de fineste essays i boken, «Husets religion» (det kommer for øvrig i det franske tidsskrift «La vie spirituelle» nå til jul) er en meditasjon over det enkle faktum at Menneskesønnen valgte å åpenbare seg i et *hus* (en stall) første gang han viste seg for menneskene. Et annet vidunderlig essay («Tanker om takksigelsen») tar utgangspunkt i noe så «banalt» som menneskers takknemlighet for gaver de mottar. Men herifra føres vi ved rolige tankerekker videre og videre fram, mot større og større utsyn, og før vi vet ordet av det, sitter vi med en nøkkel i hendene som passer til en rekke av dogmatikkens tunge og solide dører, en nøkkel vi bare med skjelvende hender tør sette i låsen.

Noen av essayene er altså bygd over et enkelt og konkret utgangspunkt og i alle finner vi bilder og opplivende, anskuelige sansninger og virkelighetsinntrykk. Bilderikdommen, livet og skjønnheten i bokens *sprog* vil nok bli omtalt og beundret for sin egen skyld, og fortjener det i fullt monn. Som sprog betraktet er boken så «uhørt», som dikterisk følsomhet, stil og form så ny at moder Norge vil få god grunn til å være takknemlig for den. I en sproglig krisetid som denne er vi minst av alt forberedt på å finne blomsterbuketter så rike innenfor en «avlegs» sprogform at det bare er å åpne sin favn og ta imot.

Og allikevel ville det være urettferdig mot boken om man ble stående ved forfatterens uttrykksevne, hvor svimlende den enn kan være, og glemme at bildene har sin funksjon, at de er hjelpemidler for en klargjørende tanke. Bildene hjelper forfatteren å dukke ned i det konkrete liv og møte menneskene der de er å finne. Det er ofte slik med oss nåtidsmennesker at vi befinner oss midt på en kronglet og gjennombrutt vei. Vi har tanker, men vi vet ikke alltid hvilken tilknytning de har til våre egne erfaringer og ikke hvor de kommer fra eller hvor de bærer hen. I denne essaysamlingen blir vi gang på gang hentet tilbake til veiens utspring, og gjennombruddsteder blir gjenfylt, hauger senket, svinger rettet ut og skilt satt opp som viser veiens retning. Sannheter vi på forhånd kjente eller ante, blir satt inn i en sammenheng, slik at vi heretter kan gå tankens veier fram og tilbake, fra utspring til endemål. Det er en stor behagelighet, som en dansk dikter sier.

Ørnulf Ranheimsæter kommer oss altså i møte på det sted hvor vi befinner oss. Men det må tilføyes at *udelt* behagelig er dette møte ikke. Hans essays går bent imot en rekke av nåtidsmenneskets kjæreste intellektuelle skjøde-synder: tankegangen som finner sin *formulering* i livssyn utenfor Kirken, men som også gjør seg virksomt gjeldende i vår egen psyke. Hvem er fri infeksjonen fra det skjulte eller åpenbare hedenskap i sin egen tid? Rolig, men med stor skarphet analyserer forfatteren de forsøk som gjøres på å holde mennesket fanget innenfor menneskelige grenser, i strid med sjelens dypeste higen. Det første essayet «Humanismens dilemma» tar for seg en rekke forskjellige oppfatninger som sikter mot det felles mål å gjøre Gud overflødig og viser hvorledes de i sin dypeste grunn forråder menneskeåndens kall og verdighet. Derneft følger «Menneskebilde og menneskeverd», et oppgjør med en bestemt form for

Forfatter er stått fram

HAAKONSEN

«vitenskapelig» livsinnstilling som reduserer mennesket til å være en *ting* mellom andre. Og så kommer «Tro og autoritet» som viser at tendensen til å stanse ved det menneskelige eller iallfall spare jeget for en total overgivelse i Guds hender, gjenfinnes innenfor visse protestantisk-kristne trosprinsipper. Personlig har jeg aldri tidligere lest et så lysende klart og samtidig et så gripende forsvar for Kirken i dens egenskap av garantist for Åpenbaringen, Kirken som et vern om Åpenbarings renhet og fylde mot menneskelig vilkårlighet og bedreviten og mot dens utryddelige trang i menneskehjertet til å ha en religion som tillater den gamle Adam å leve videre i fred.

Også i sin egenskap av polemisk skrift har Ranheimsæters essaysamling en mektig støtte i stil og form. Om hans bok latent rommer *poesi* nok til å fylle en samling prosadikt, inneholder den også *fyndord* nok til å fylle en antologi («bevingede ord»), og saltet i den er en eiendommelig barsk humor som ikke vil la noen lesere uberørt.

Denne humor er vanskelig å karakterisere. Den er samtidig et diskret smil og et lynnedslag. Jeg skal gi et par eksempler på arten.

Kommentar til den påstand at troen på et evig liv er

FORFATTEREN:

Ørnulf Ranheimsæter

er født i Skien i 1919. Han tok artium i 1939 og er senere utdannet ved Statens Kunst og Håndverksskole og ved Statens Kunstakademi.

Hans hovedvirksomhet hittil har ligget på tegningens og bokkunstens område. Større arbeider som bokkunstner: en ut-

gave av Wergelands dikt, pater Lutz' utgave av Pascals «Tanker», «Tristan og Isolde», og en utgave barnevers av Inge Krokann.

*

BOKEN: «Om tro og vantro» er kommet hos Dreyer og er på 222 sider. Innholdet faller i fire avdelinger: *Humanismens tankekors*, *Tro og autoritet*, *Tanker om takksigelsen* og *To julebetraktninger*. Første avdeling omfatter to essays. Avdelingen om Tro og autoritet omfatter tre emner: Troens problem, Skriftens problem og Anstøtets problem. Tanker om takksigelsen er blant annet også tanker om arvesynden og menneskets splittelse, om inkarnasjon og frelse, om messeoffert, liturgien og katedralen. De to julebetraktningene heter: Barnets revolusjon og Husets religion.

egoisme. Den kristne er en «salighetsegoist»: «Dette er det argument livsdyrkerne, disse mennesker som alltid hevder vårt vesens rett til lykke og grenseløs utfoldelse av sine muligheter — dette er det argument *de* står fram med når et vesen krever tilfredsstillende for selve sin dypeste begjæring. Her har da de moderne livsdyrkere og våre puritanske oldemødre funnet en felles plattform».

Karakteristikk av en spissborgerlig fromhetstype. «Man lever med en halvbevisst forvissning om at der er en slags Gud bakom, man ber en gang iblant, lever som det heter et skikkelig liv, og mener med bra borgerlig atferd å gjøre opp sitt mellomværende med Gud, som oftest i jovial trygghet tituleres Vårherre. Forholdet nærmer seg sterkt handelen — jevnt borgerlige dyder må da være fyldestgjørende betaling for universets underere? Ettersom borgeren alltid måler sine handlinger mot gjennomsnittet, blir han sjelden særlig bekymret over sin tilstand. «Jeg er da i hvert fall like bra som disse kristelige», er gjerne hans argument. Han dveler med synlig behag ved kristne som både snyter i forretninger og hykler i det seksuelle, og ettersom han selv holder sin stilen for nettopp disse laster, har han her en rik kilde til oppbyggelse».

Det som virker «lynneslaget» i utredninger som disse og mange andre er at en betydelig åndelig makt (livsdyrkeren, spissborgeren, andre steder i boken: den «vitenskapelig» troende, den private skriftfortolker, den religiøst flirtende, den dennesidig dydige osv.) intetanende rammes av en torpedo i vannlinjen. Diskresjonen ligger i selve det *reelle* i det som foregår. Vi betrakter ikke fyrverkeriet i et perifert og ufarlig treff. Vi hører den dumpe lyd av et gedigent sammenstøt mellom en krevende tanke og en uthulet men tildekket holdning eller livsform.

Selve den måte Ørnulf Ranheimsæter fremstiller Kirkens lære på, har også sin originalitet. Det er som kjent ikke lett å si alle ting på én gang, — for eksempel forklare den store forskjell det er på et katolsk og et protestantisk menneskesyn og allikevel unngå å la seg skyve inn i en utvannet og forsøtet form for tro. Hvorledes er det mulig å vise som Ranheimsæter gjør, den plass alle de skapte ting har i gudstjenesten uten derfor å fordunkle Kirkens kompromissløse tale til verden og den appell til de dristige viljer og rene sinn som ligger i nettopp denne tale? Hvorledes er det overhodet mulig å få den Ånd som beliver helheten, med inn i omtalen av en detalj?

Det er innenfor katolisismens *egen* forestillingsverden at læren henger sammen slik at man slipper å ofre én sannhet for å forkynne en annen. Det vil derfor være vesentlig å fremstille læren i dens indre sammenheng, ut fra dens egne premisser, når en vil bli forstått. Og her er da Ranheimsæters styrke som apologet: han tar seg den tid og umak som må til for å legge leserens forståelse til rette, siden leseren ofte lever i en annen verden. Så kan fremstillingen befris fra de generende bihensyn og urolige sideblikk: vil dette falle i god jord, tro? kan jeg misforståes her? De innvendinger han tar stilling til underveis, er på forhånd mediteret i troens lys, — de hører med i fremstillingens spenning, men hakker den ikke opp. Til gjengjeld kan en — som tilfellet er i disse essays — vise motparten den for en selv og ham så krevende form for ridderlighet: å ta stilling til *hans* lære også, ut fra dens egne prinsipper. Vi er fjernt fra den kortpustede polemikk hvor man stundom er inne i sitt eget hus, stundom i vinduet, stundom i døren og stundom

BLIKK på TIDEN

■ Vi har nevnt det før i denne spalten, men det tåler en gjentakelse, at Sverre Riisøen i den bergenske «Morgenavisen» fører en av de fornøyligste og mest litteraturkompetente penner i norsk presse. Fra kristelig hold er han dessverre noe i retning av en enslig svale her hjemme, men når han er på sitt beste greier han til gjengjeld å lage en hel liten sommer, han alene. En serie infamt treffende analyser av norske dagsavisers fysionomier i den forløpne årgang av «Kirke og Kultur» hører til det beste han har prestert, rikelig krydret som de var både med godt, klokt skjønn, positiv menneskelighet og sprelsk tjuagutt-humor.

I et nylig nummer av «Morgenavisen» (29. 10.) tar Riisøen Egil Aarvik's bok «Vi gjemmer oss på bedehuset» opp til omtale. Han konstaterer først den forrykning i norsk kristenliv som legmannsbevegelsen innebar:

«Det er ikke svært mange årtier siden presten var «han Far», bygdens ubestridte religiøse autoritet. Embetsmannen som såvidt tålte at «de vakte» (det ligger ikke noen brodd i uttrykket) hadde sine «samlinger» i det vesle og unseelige bedehuset. I dag er forholdet snudd på hode. Presten får være glad, sjeleglad, om han aktes verdig til å bestige katetret, for å tale til sin hjord. Først da er han akseptert. Han har fått den godvilje som muliggjør hans arbeide».

Men i sin tur opplever nå bedehuset sin stagnasjon, og er blitt et isolerende, ikke et misjonerende element i den kristne innsatsen. Aarviks forslag til aktivisering av metodene overbeviser ikke Riisøen helt, han spør seg selv om ikke ondets rot ligger i spørsmålet: «Hva betyr vel bispekollegiet mot Staffeldtsgate?»

Imens tilspisser autoritetskrisen i Statskirken seg dag for dag, ut fra problemer som er fremmede eller uaktuelle når det gjelder forholdet mellom geistlighet og kirkefolk i vår kirke. Men noen av Riisøen's betraktninger bør i sin almenkristelige gyldighet også nå katolikkers øyne og ører nettopp nå: Han siterer Grundtvig's ord om at «kun til himlen kan det ringes,

ute på naboens grunn. Nei, her er linjene klare. Den tanke som presenterer seg, trer fram i fullt lys og går på den naturligste måte av verden over til å bli bekjennelse, vitnesbyrd.

En av de største egenskaper ved Ranheimsæters bok er da dens *renhet*. De synspunkter som anlegges folder seg ut etter at alle affekter og all ubetimelig bekymring er falt til ro — og de føres helt fram og åpenbarer alt de innebærer. Tanken abdiserer ikke en gang overfor bevisstheten om at Troen dypest sett er et mysterium, men følger sin bane til enden. Derfor blir det ingen lettvinnt poetisk dunkelhet, men det virkelige mysterium, *Lysets* mysterium, som reiser sin portal ved veiens slutt.

At vi her i landet, så snart etter Sigrid Undsets død, skulle bli velsignet med en slik røst på ny, en slik bro over til alle redelig tenkende mennesker utenfor vår egen krets, det er mer enn man på menneskelig grunnlag kunne vente eller regne med. Det er en nåde, et overraskende supplement til de pund det er gitt de forholdsvis beskjedne menigheter i Norge å forvalte.

Daniel Haakonsen.

men til helved bare tvinges», — eller enda tydeligere: «Menneske først og kristen så!» Nidkjærheten må ikke triumfere på bekostning av skjønnsomheten:

«Det hender forstemmende ofte når jeg sitter og snakker med folk om kristendommen at jeg fornemmer den psykiske tilstrømning — «jeg lar meg ikke fange». Og når jeg synes samtalen har vært forgjeves, er det så altfor fristende å trøste seg med: Denne forherdede slekt som ikke vil ta imot evangeliet.»

Han kaller på «den ledige livskunst, evnen til å sjalte ut alle sjabloner, le med de glade og gråte med de sørgende, og blande oss i livsfryden, vi som fikk være blomst i dens vår, for å snylte litt på den lyriske herre til Aulestad».

■ Det ble Ernest Hemmingway som gikk av med Nobel's store litteraturpris i år. Rent bortsett fra Hemmingway's veldige innflytelse på samtidens litteratur og hans egen posisjon som samtidsdikter, ville valget vært egnet til å overraske, dersom man ikke allerede flere ganger, mest eklatant i tilfellet André Gide, hadde sett Nobelprisens uttrykkelige formålsparagraf satt håndfast ut av betraktning. Man kan selvsagt diskutere hvorvidt det var et diktningen uvedkommende hensyn den svenske industrimannen Alfred Nobel tok da han bestemte at den pris som han innstiftet skulle belønne en diktning av «idealistisk» legning. Og man kan ganske visst diskutere ennå mer hva dette noe vage uttrykket egentlig innebærer. Men det forhindrer ikke at utdelingen innlysende er bundet til de testamentariske bestemmelser. Og alle Hemmingway's blendende stilistiske egenskaper kan vanskelig dekke over at hans forfatterskap som helhet utmerker seg ved en tragisk vitalisme, som i dyrisk brutalitet og åndsfornektelse savner sitt sidestykke blant dem som hittil har ligget på «De Aderton's» bord. Det er nok å minne om for eksempel en bok som «Den ene mot de mange» som nettopp er kommet i norsk pocketutgave. En tid som ville krone dette under navn av «idealisme» ville ha godtgjort at den i uhyggelig grad hadde mistet sansen for ordenes rette innhold og rekkevidde. Men vi tør vel tro at Hemmingway's siste bok, den betagende «Den gamle mann og havet» har bidratt til å mildne de svenske akademimedlemenes inntrykk. Fra sin opprinnelige hensynsløse individualisme har Hemmingway i sine senere bøker funnet fram til medmenneskelige verdier, en sans for offeret, for de gamles ømhet og resignasjon i forholdet til barna, en anelse av hva Evangeliet mener med håp og nestekjærlighet. (Kanskje fordi han for et par år siden ble katolikk?! — for, ukontrollert, å sitere «Verdens Gang». — Red. anm.)

■ Redaktør Torolv Elster har den ubekvemme oppgave å skulle være radikal ideolog i en tid da radikalismen kjemper på defensiven og mister den ene etter den annen av sine ut-hulede bastioner. I siste nummer av sitt tidsskrift «Kontakt» anstiller han betraktninger over «klostercellen og barrikaden» og kommer åpenbart uten mistanke fram tid den groveste av alle propagandaens nyansefrie forenklinger: «parallellen» Moskva — Rom. Elsters idealmenneske går fram i fri linedans mellom to selvpoppgivelser overfor det totalitære, — kommunismen til venstre og katolisismen til høyre. Så enkelt kan det ta seg ut fra Folketeaterbygningens takterrasse!

Nå er det vanskelig å tro at en utenrikskronikør kan overse et så massivt etterkrigsfaktum som de katolske demokratiske regjeringer i land som Tyskland, Belgia, Holland og Italia. Eller se diktatorspirer og totalitære typer i karakteristiske katolske politikerkikkelser som Alcide de Gasperi, Robert Schuman og Konrad Adenauer. Og når vi så ser det Elster'ske samfunns menneske nærmere an, finner vi det preget av liberalismens mystikk som får vår thomistiske sosialfilosofi til å bli den rene realpolitikk i sammenlikning. Det er igjen kunn-

Nettopp utkommet:

ØRNULF RANHEIMSÆTER

OM TRO OG VANTRO

Essays

Pris kr. 18.50, ib. kr. 23.—

Dreyer

skapen som — hokus-pokus — skal eliminere arvesynden, og den frie diskusjon som skal løse alle motsetninger friksjonsløst. Optimismen er forbløffende patent, knappe 10 år etter at et av Europas eldste og mest opplyste kulturfolk så en gruppe psykopater forvandle vårt gamle Europa til et slaveriets kontinent. De som satte seg imot dette menneskefiendske barbariet (og til dem hørte ganske visst både Torolf Elster og paven i Rom) visste i kampens hete at det var absolutt som sto på spill, og mange av dem oppdaget at det menneskeverd de kjempet for ville være et fritt og dekningsløst postulat utenfor kristendommens tolkning av mennesket som vesen skapt i Guds billede.

Elster har nå funnet en annen vei til fred og frihet, nemlig at «vi ikke spør om tro, prinsipper, overbevisninger, men om gjensidig, stadig framskridende meningsutveksling». Det er ikke katolsk oppfatning at tro og prinsipper utelukker meningsutveksling, så Elster's motsetning her forekommer oss kunstig. Men å ofre troen og prinsippene for å sitte igjen med meningsutvekslingen forekommer oss i alle tilfeller å være dette som populært kalles å «slå barnet ut med badevannet»!

■ Oslo ga den gamle herre fra Lambaréne en fyrstelig velkomst og avskjed. De flammende faklers hjertelige gestus ble lykkelig konkretisert i en «ekstra Nobelpris» som Albert Schweitzer nok, sin vane tro, omsetter i hospitalutstyr til beste for de mange Kristi små som han har viet sitt liv for å tjene. Den megen virak og sensasjonsjournalistikk kunne ikke hindre oss i å få øye på en klok og god manns ansikt, og noen privilegerte fikk også glimt av en stor og menneskelig humor i tillegg til dette menneskets mange gaver. Ihvertfall har vi hørt si at Schweitzer i journalistenes kryssild også ble stillet det uvesentlige og ikke helt taktfulle spørsmålet: «Hvorfor reiser

1. Søndag 28. november, 1. sønd. i Advent, tilfaller kollekten i alle Bispedømmets kirker og offentlige kapeller Hovedkomitéen for katolsk flyktningsarbeid og må straks sendes til Den biskopelige kurie.
2. Onsdag 8. desember er avslutningsdagen for Mariaåret. I sognekirkene skal i den anledning holdes høytidelig aftengudstjeneste (andakt eller messe) med sakramental velsignelse, festpreken, bønner for Maria-året og «Te Deum». Alle som kan, oppfordres også til å ta del i felleskommunionen til den messetid sogneprestene måtte finne best egnet. Det sier seg selv at Kirken venter at alle troende vil være med i dens universale hyldest på denne dag til Guds mor, vår himmelske dronning.
(I Oslo blir det prelatmesse i St. Olavs kirke kl. 19 med preken av biskopen.)

Fabrikk-eier Leo Müller hedret

I anledning av sin 75-års dag nylig ble fabrikk-eier Leo Müller, Fredrikstad, etter innstilling av Hans Høyærverdighet biskopen, tildelt det pavelige æreskors «Pro Ecclesia et Pontifice» for sin trofaste og aktive deltagelse i menighetslivet i Fredrikstad og andre katolske menigheter, samt i erkjentlighet for sin varmhjertede og gavmilde innsats på det sosiale område.

Æreskorset ble søndag 14. november overrakt hr. Müller ved en enkel høytidelighet i St. Birgitta menighets forsamlingslokale av sogneprest H. Kielland Bergwitz, som i en anslående tale uttrykte Kirkens og menighetens takk, hvortil alle tilstedeværende sluttet seg i hyldest med hedersbevisningen.

Neste norske sending over Radio Vaticana.

Neste sending over Radio Vaticana ved cand. jur. Edvard D. Vogt kommer onsdag 24. november, kl. 16.45—17.00. (Bølgelengdene er: 25.67 m — 11685 kc/s og 31.10 m — 9646 kc/s)

Onsdag 27. oktober behandlet taleren formålet med disse sendingene. Emnet denne gang blir: «Hva er meningen med et menneskes liv?».

De på tredje klasse på jernbanen, herr Schweitzer?» Nobelpristagerens svar fortjener å anføres, i sin stillferdige ironi sier det oss kanskje like meget om hans livsholdning som de store, inntrengende ord om mellomfolkkelig fred og forståelse. Han skal ha trukket på skuldrene og smilt, idet han sa: «Tja, — det finnes jo ingen billigere!» Det er en morsom og uventet korreks til en tid som automatisk forbinder storhet med luksus, og så er det kanskje en diskret påminnelse om at hva vi legger i denne mannens hender, det disponerer han sammen med sitt eget liv restløst til beste for dem som trenger det i den ytterste fysiske og psykiske nød. Det vil si at han har kalt på noe av det beste i oss, før hans kloke øyne blir borte fra avisenes førstesider, til fordel for filmstjerner skilsmisser og pokerdiplomati mellom Øst og Vest.

Fr. Candidus.

Fru Mathilde Bade

Fru Mathilde B a d e, f. Bachke, enke etter direktør H. Bade, døde i Oslo 30. oktober, styrket med Kirkens hellige nådemidler. Fru Bade, som ved sin død var 86 år gammel, var en av de fine, stillferdige sjeler som hele livet igjennom bar sin katolske barnetro som et særlig nådens klenodium: den lyste i henne, gyllet gleden i henne og preget hele hennes livsførsel. Hennes liv med Kirken var intimt knyttet til kjærligheten hun nærte for sognekirken, St. Olav: Her ble hun døpt, mottok den første hellige kommunion, ble fermet og ekteviet, og her ble også Kirkens requiem sunget over hennes bære. Det lå en storhet over denne trofastheten hos fru Mathilde Bade, og som kom til uttrykk ikke bare gjennom mer enn 80 års kirkegang, men også gjennom en aldri sviktende oppmerksomhet og omtanke i velgjerninger og velgjørenhet. En utpreget sans for det skjønne var ett med denne noble kvinnes vesen, og hun nedla det også med meget hell i maleriet. Et av hennes bilder henger ved innerdøren i St. Olavs kirke og fremstiller de to disiplers møte med Jesus på veien til Emmaus. Og de ord som der falt: «Bli hos oss, for det blir aften, og dagen heller alt», var også de ord hun sammen med den gripende beretning ønsket å høre lest ved sin bære ved requiemmessens 4. november. Sogneprest Fishedick forrettet, og den store sørgeskare fikk gjennom hans vakre minneord også avdødes egen farvelhilsen og takk til slekten og venneskaren, som hun så høyt elsket og var like meget elsket av hele sitt lange og lyse liv. En stor bilkortesje ledsaget så fru Mathilde Bades bære til Vestre Gravlund der gravleggelsen fant sted.

Også vårt blad skylder avdøde stor takk for all vennlig interesse og støtte — like fra dets første utgivelse, — og for det skal vi minnes henne!

Frøken Sigrid Boe

Frøken Sigrid B o e er død — sov stille og fredfullt inn natten til 8. november i sitt Oslo-hjem, styrket med de hellige sakramenter. Hun ble nær 82 år gammel.

Med frøken Boe er et lyst og godt menneske gått bort, en sann lykkens og gledens misjonær, nidkjær for sine nærmestes vé og vel, for sin trengende neste, for et helt samfunn av venner, for den gode sak — og der var alltid en god sak på hennes program — nidkjær frem for alt for sin livs store kjærlighet: K i r k e n.

Vi har hatt mange, og vi har lykkeligvis ennå mange levende blant oss, av katolske kvinner om hvem det samme kan sies, at de i møtet med Kirken med liv og sjel så helt har gått opp i dens liv. Kristi fortelling om de kloke jomfruer som alltid sørget for å ha olje i sine lamper, er ikke bare konservert i billedtepper i museene våre: Vi har dem gående midt i blant oss, og de gjør meget godt der de går. Men når vi nå dveler ved Sigrid Boes minne, da må vi vel innrømme henne en ganske særlig plass. Hun var så levende med i ett og alt. Det er nok så at hennes gode sosiale kår stillet henne friere enn det er de fleste forundt. Men vi skal da huske det mot som krevdes av henne da hun 23 år gammel fra et opphold i Frankrike vendte hjem som katolikk og i sin hjemby Arendal skulle holde lampen tendt, ensom der i sin tro, sammen bare med en franskfødt dame. Først 16 år senere fikk Arendal sitt lille katolske gudshus — på frøken Boes initiativ. Det er naturlig at hun ble selve tuntreet i den stille voksende menigheten der, trofast i sin kirkegang, tro mot den gaven hun i sin ungdom hadde båret med seg i sjel og hjerte hjem fra Frankrike, tro mot sitt ansvar i liv og gjerning. Det var derfor en lykke som alle undte henne da hun i januar i år kunne se den nye St. Fransiskus kirke reist i sin hjemby. At hun selv på mange

MANDAL	FREDRIKSTAD	
Vi møtes på MANDALS KONDITORI	FREDRIKSTAD BYGNINGS- ARTIKKELFORRETNING Byggevarer - Jernvarer Malerverer	«ASTRA», «GLOMMEN» og «FRESKO» Skofabrikker S. Galtung Sætvedt, Fredrikstad
BRYNILDSENS FABRIKKER Drops og Mineralvann	O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 F R E D R I K S T A D Tlf. 22 85 - 22 86	
FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for et- hvert øyemed - Isenkramartikler Elektrisk og Autogensveisning Stanseartikler	HELENE ANDRESEN Kjøtt- og pølsevarer Fredrikstad Tlf. 2031	EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 1220 - Fredrikstad
	FREDRIKSTAD MEIERI	BJØRNULF-FOTO-KINO Alt i foto. Utleie av kulturfilm og filmapparater. Tlf. 1921

måter bidro til å se denne ønskedrømmen sin virkeliggjort, er vel kjent. Og hun var gjenstand for stor hyldelse da hun på innvielsesdagen av Hans Høyærverdighet biskopen ble overrakt det pavelige æreskors «Pro Ecclesia et Pontifice», som en Kirkens takk til sin trofaste datter. Og nå, mens dette skrives, er da slekt, venner og trosfeller samlet om hennes bære der i «hennes egen kirke» i barndomsbyen, etter at den fredag 12. nov. ble overført fra Oslo.

Det evige lys skinne for Sigrid Boe — hun hvile i fred!

Utdrag av årsberetning for Hovedkomitéen for katolsk flyktningearbeid

2. virkeår — 16/9-53—15/9-54.

Komitéen har vært sammensatt av representanter for St. Olavs Forbund, Norsk Katolsk Kvinneforbund, Norsk Katolsk Ungdomsforbund og Katolsk Studentlag. Odd Barra var formann, Gertrud Klepper sekretær og Marie Solum, kasserer. Pastor Alf Høgh fungerte som geistlig rådgiver til 1. jan. 1954 da pastor Harald Taxt overtok som prest for flyktningene. Der har vært holdt 4 komitémøter og regelmessige arbeidsmøter.

De fleste av menighetene i Oslo Katolske Bispedømme har dannet flyktningekomitéer, som tar seg av de lokale oppgaver. Der hvor ingen spesiell komité er i virksomhet, ivaretar sogneprestene de oppgaver som melder seg. Lokalkomitéenes arbeid har vesentlig bestått i innsamling og fordeling av brukte klær, personlig kontakt med flyktningene og effektivisering av spareglobus-idéen. St. Hallvard lokal-komité i Oslo hadde to arrangementer før julen 1953 til inntekt for flyktningearbeidet. Halvparten av inntektene tilfalt Hovedkomitéen, tilsammen kr. 2 175.—.

Lokalkomitéene har vært holdt ajour med Hovedkomitéens arbeid ved sirkulærer, kopier av brev som angår flyktninger i deres distrikt og ved utskrifter av kartoteket over katolske

flyktninger, som nå inneholder ca. 1 100 navn, inklusive barn.

Som en naturlig utvikling har flyktningepresten stadig mer kommet til å overta tyngden av arbeidet. Det er han som mere enn noen annen får den personlige kontakt med flyktningene og møter deres problemer på nært hold. Takket være forståelse fra bispedømmet har pastor Taxt helt kunnet vie seg for denne oppgaven. Han har hatt komitéens bil til disposisjon og har i alt kjørt ca. 30 000 km. i flyktningearbeidet. Bensinutgiftene er blitt dekket av Det Norske Flyktningeråd, de øvrige omkostninger av Hovedkomitéen. På denne måten har pastor Taxt kunnet besøke storparten av de katolske flyktninger i bispedømmet og har utført den geistlige betjening som etter omstendighetene var mulig. Utover dette har han utført et betydelig sosialt arbeid og har bl. a. formidlet arbeid og bolig til familier og enkeltpersoner både for å rette på uholdbare sosiale forhold og for å bringe flyktningene nærmere katolske sentra. Videre har han arbeidet med tilveiebringelse av møbler og andre gjenstander til hjemmene, samt formidlet kontakt med de norske myndigheter på mange områder.

Flyktningepresten arbeider i intim kontakt både med katolske og ikke-katolske institusjoner. I menighetene foregår hans arbeid i forståelse med sogneprestene og lokal-komitéene, og meget av hjelpen er utført takket være forståelse og støtte fra søster-kongregasjonene. Samarbeidet med Det Norske Flyktningeråd har vært meget godt og fruktbart.

Utsendelsen av de stensilerte «Flyktningebrev» har fortsatt. Der er sendt ut 8 nummer og opplaget har ligget på ca. 700. Til og med mai-nummeret ble de distribuert i 2 varianter. Da flyktningene nå er blitt mere fortrolig med det norske sprog, forsøkte men å sende et nummer bare på norsk, men erfaringen har vist at det for fremtiden er best å sende det ut på norsk og tysk. Brevene inneholder artikler av religiøs art, orienteringer om norske forhold, og interne meldinger.

På grunnlag av et tidligere utarbeidet manuskript av pastor Høgh blir der hver 14. dag sendt ut religionsundervisnings-

KRISTIANSAND	
 <p>Knut Lie & Byens Stabbur TELEFON 2234 KRISTIANSAND S. VIE A VIS NORGES BAHN</p> <p>Fetevareforretning - Salater - En gros og en detalj</p>	<p>TOR RUUD Aut. Rørleggerforetning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.</p>
<p>C. P. WINTERSBORG Spesialforretning i Amatørfoto og Brilleoptik Sparebankgården - Tlf. 2016</p>	<p>A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning KRISTIANSAND S</p> <p><i>W. Nørgaard Jensen</i> FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING</p>
<p>SIGURD SØRENSEN Begravnelsesbyrå Holbergsgt. 15</p>	 <p>Konditori og Kafé</p>

brev til flyktningebarn. Det sendes ut ca. 95 brev hver gang fordelt på ca. 70 flyktningeadresser. Hertil kommer 90 brev, fordelt på 10 adresser, som sendes til sogneprester og enkeltpersoner som har bedt om å få brevene.

Der har vært ført en utstrakt korrespondanse med flyktninger og andre kontakter, særlig i forbindelse med fordeling av klær og sko og ved skifte av arbeid og bolig.

Fra Vatikanet har komitéen mottatt som gave ca. 300 krusifikser, 300 rosenkranser og 300 vievannskar. Dessuten har den mottatt fra Norsk Katolsk Kvinneforbund 100 innrammede madonnabilder. En god del av dette, samt en del religiøse bøker på flyktingenes nasjonalsprog, er allerede fordelt. En del gratisseksemplarer av utenlandske tidsskrifter og aviser blir regelmessig distribuert. «St. Olavs barneblad» sendes til de fleste flyktningebarn og «Ignis» til alle ungdommer.

St. Joseph-søstrene i Oslo har, til tross for plassmangel, skaffet opphold for en rekke skolepliktige flyktningebarn på sitt internat slik at skolegang på St. Sunniva skole er blitt muligjort.

For å imøtekomme flyktingenes naturlige behov for samvær med sine landsmenn er der arrangert flere sammenkomster i forbindelse med besøk av prester av deres egen nasjonalitet. Slike arrangementer har vært holdt for tsjekkerne, ungarene, ukrainerne og polakkene. De utenlandske prester har samtidig benyttet anledningen til å besøke så mange flyktningefamilier som mulig.

For å hjelpe flyktninger som ønsker å emigrere videre med garantier, reiselån og formaliteter ble der tidlig opprettet kontakt med den amerikanske organisasjonen National Catholic Welfare Conference (NCWC). Da arbeidet etter

OSLO		
Grønlands Elektriske Forretning Aut. Installatør - Grønland 32 Tlf 68 25 60 - 68 47 79 Utfører alt elektrisk arbeide Salg av lampeutstyr, koke- og varmeapparater samt radio	Kjøp hos våre annonsører	HALLO! Har De ordnet med kontin- genten?
<i>Joh. Weydahl</i> & Co Oslo - Centralb. 68 18 07	KAFFE og HERMETIKK engros	

HAMAR

EMIL LIES BOKHANDEL Godt utvalg i bøker og papir HAMAR	NEBB NEBB's HAMAR-AVDELING A/S HAMAR	
KR. MOHN Urmaker - Optiker Hamar	A. BLYSTAD Skotøy og herreutstyr Torvgt. 56 - Hamar Telefon 23 506	A. STEEN 1854 — 1954 HAMAR
KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar	M. GRAVDAHL BOK OG PAPIRHANDEL Tlf. 1900 - Hamar	ARNE BORGLUND Bok- og Aksidenstrykkeri Hamar - Tlf. 23 858
J. ARNT JENSEN Rørleggere HAMAR	HAMAR FARVEHANDEL Etablert 1865 Strandgaten - Tlf. 21 015 Hamar	HUGO HOFFSTEN Handelsgartneri og Blomsterforretning Hamar
HAMAR GLASSMAGASIN A/S Telefon 23 056	O. WIIK Herreutstyr - Skotøy Ø. Torv - Hamar	VESTBYENS KOLONIAL Telefon 23 339 - 23 362 HAMAR

hvert ble altfor stort til å utføres på fritid, ble Torfinn Juell fra april 1954 ansatt for å ta dette arbeidet som deltidsarbeid. Utgiftene dekkes av NCWC. Alt i alt har der vært behandlet 75 søknader om hjelp til emigrasjon. I 28 tilfelle har garantier vært tilveiebrakt gjennom NCWC, men i bare 3 tilfelle har flyktninger fått visum og reist. Dette skyldes delvis overgangen mellom to immigrasjonslover i USA i juni 1954; det er ennå ikke mulig for flyktninger som bor i Norge å benytte seg av den nye loven. Noen søknader er forkastet, andre trukket tilbake av flyktningene selv. På dette tidspunkt er 29 saker under behandling.

Der er innsamlet og fordelt atskillig brukte klær og skotøy, samt en del møbler og annet utstyr. Videre er der ydet en del mindre bidrag og lån til særlig vanskeligstilte flyktninger. I en rekke tilfelle er der intervenert angående boligforholdene hos de offentlige instanser.

Bortsett fra emigrasjonshjelpen, har arbeidet i komitéen vært utført på fritid, frivillig og ulønnet. Ved periodens slutt arbeides der imidlertid med en ny ordning med lønnet sekretær og fast kontortid. Sekretærlønnen vil i tilfelle bli ordnet gjennom NCWC.

Hovedkomitéens største inntekter har vært den årlige kirkekollekt og forskjellige innsamlinger. Beløp innkommet på spareglobuser er fordelt med 50 % til lokal-komitéene og 50 % til Hovedkomitéen.

Komitéen har vært representert i Det Norske Flyktningerråd ved formannen, som har deltatt i samtlige rådsmøter, hvor de mere langsiktige og store linjer i arbeidet er blitt drøftet.

UTENLANDS-SPALTEN må denne gangen dessverre utstå på grunn av den øvrige stoffmengde.

STAVANGER		
<p>OLAF L. MÜLLER Sykeartikler Drogeri og Parfymeri Stavanger</p>	<p>OPTIKUS L. ROSENDORF Spesialforretning Stavanger</p>	<p>J. F. MARNBURG Stavanger</p>
<p>Alt for kirkegårder TH. VAALAND, kirkegårdsforretning Korsgt 46 - Stavanger</p>	<p>STAVANGER LIKKISTEFABRIKK JACOB O. SKRETTING Tlf. 20 433</p>	<p>TH. FORSELL Malermester Stavanger</p>
<p>STAVANGER PLISSEFORRETNING Kjoler Bluser Undertøy</p>	<p>Blomster fra VÅLAND GARTNERI Stavanger</p>	<p>MOES AKTIETRYKKERI STAVANGER</p>

DRAMMEN		
<p>C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen</p>	<p>$\frac{1}{2}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer</p>	
<p>Norløffs Jernvarefabrikk Drammen - Tlf. 2085</p>	<p>Bragernes Farvehandel Torvet Drammen Tlf. 2755 - 4058</p>	<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfymeri. Spør oss. Etabl. 1883 Tlf. 2185 Drammen</p>
<p> KOLONIALFORRETNING Tlf. 2659</p>	<p>Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN</p>	
<p>GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i> Utstørsvarer- og manufaktur, Drammen</p>	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

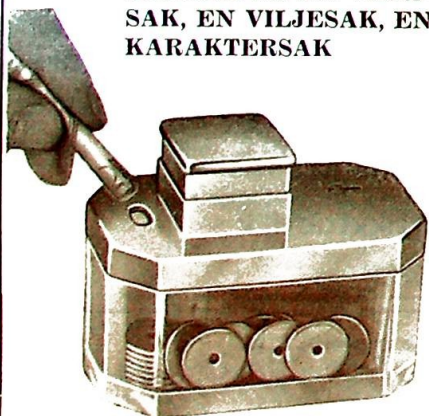
Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

ORAS

OSLO RØRLEGGEBEDRIFT A/S

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Allslags snekkerarbeid
utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsv. 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS
ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo
Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe

Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstørsforretninger

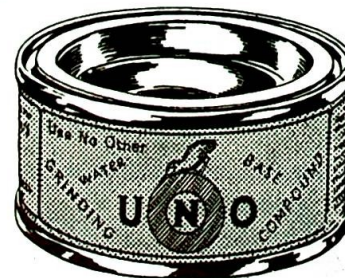
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler